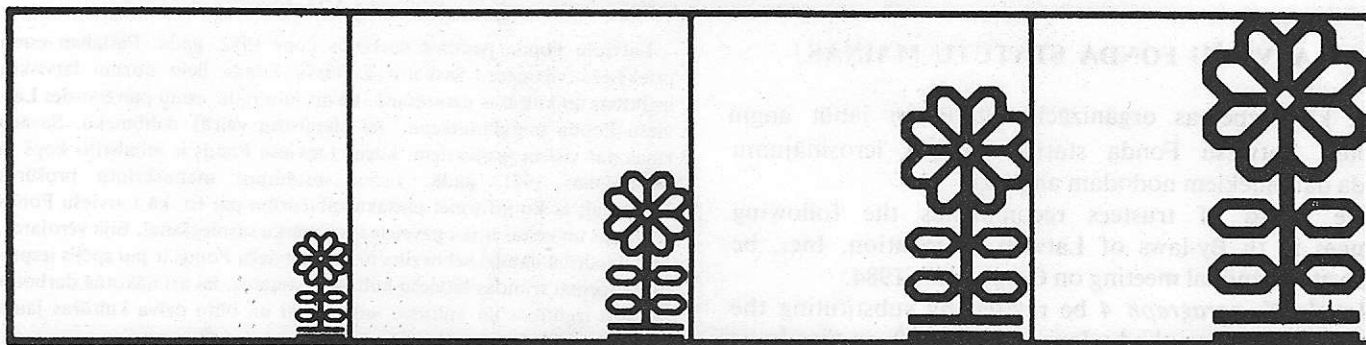

Latviešu Fonds

1984. gada NNN un balsošanas materiāli

ŠOGAD NNN KALAMAZŪ

Latviešu Fonds rīko Nedēļas Nogali Nākotnei (NNN)
27. un 28. oktobrī Jāņa Riekstiņa studiju centrā.

Sestdien, 27. oktobrī

plkst. 13:00 reģistrācija

plkst.: 14.00

GADA SAPULCE

Darba kārtība:

1. Balsstiesīgo dalībnieku un pilnvarojumu konstatēšana.
2. Pārskati par LF darbības gadu.
3. Revīzijas komisijas ziņojums.
4. Vēlēšanu un balsošanas rezultātu paziņošana.
5. Statūtu maiņas *)
6. Citi izlemjami jautājumi un ierosinājumi.

Plkst. 20:00 saviesīgs vakars.

*) skat. 2. lapaspusē.

LATVIEŠU FONDA STATŪTU MAINAS

Tā kā bezpeļņas organizāciju statūtiem jābūt angļu valodā, Latviešu Fonda statūtu maiņas ierosinājumu fonda dalībniekiem nododam angļiski.

The board of trustees recommends the following changes in the By-laws of Latvian Foundation, Inc., be made at the annual meeting on October 27, 1984.

Article V, paragraph 4 be revised by substituting the figure \$ 350, where the by-law quotes \$ 100, so that in its revised form it shall read:

"The treasurer shall have charge of all corporate funds and shall conduct its banking business. Checks drawn of three hundred fifty dollars (\$ 350.00) or more shall be signed by the treasurer and countersigned by another officer. Checks under three hundred fifty dollars (\$ 350.00) shall be signed by the treasurer alone."

Article VI, paragraph 1 be revised by deleting the words "in September or October of each year" and by changing "board of directors" to "board of trustees", so that in its revised form it shall read: "The annual membership meeting shall be held at such time and place as the board of trustees shall designate."

LATVIEŠU FONDA PADOMES UN REVĪZIJAS KOMISIJAS VĒLĒŠANAS 1984. GADĀ

Šogad Latviešu Fonda pārvārīšanas laiks beidzas Ritai Gālei Uibo, Ervīnam Pilmanim un Ilzei Sīlei. Tā kā LF statūti noteic, ka neviens padomes loceklis nevar darboties ilgāk nekā sešus gadus pēc kārtas, tad šogad no jauna nevar kandidēt Rita Gāle Uibo.

Latviešu Fonda revīzijas komisijas pieci locekļi ievēlami katru gadu.

LATVIEŠU FONDA PADOMES KANDIDĀTU BIOGRAFIJAS

(pirmā pēc lozes, tālākās alfabētiskā kārtībā)

Ilze Sīle
Juris Cilnis
Edgars Kiršs
Ervīns Pilmanis
Andrejs Plakans

LATVIEŠU FONDA REVĪZIJAS KOMISIJAS KANDIDĀTU BIOGRAFIJAS

(Pirmā pēc lozes, tālākās alfabētiskā kārtībā)

Uldis Klauss
Jānis Aperāns
Artūrs Grava
Ģirts Kaugars
Ināra Vatvare

LF PADOMEI — 3 GADU TERMIŅŠ

ILZE SĪLE. Esmu beigusi Minsteres latviešu ģimnaziju. Pēc tam Stanfordas universitātē ieguvu B.A. grādu vācu valodā un Johns Hopkinsa universitātē M.A. grādu starptautiskās attiecībās. Pašlaik strādāju Ņujorkā Manufacturers Hanover Trust bankas internacionālā nodaļā kā "Assistant Vice President". Sabiedriskās rosmes sāku, strādājot latviešu skolā par palīgskolotāju un par grupas vadītāju bērnu un jauniešu vasaras nometnēs. Biju arī Kursas vasarāzīdusskolā par audzinātāju un latviešu valodas palīgskolotāju. Piedalījies piecas reizes 2x2 nometnēs — trīs reizes kā dalībiece, tad vadības lokā un pēdējo reizi kā politikas un vēstures ievirzes vadītāja un lektore. Esmu teikusi svētku runas 18. novembra aktos.

Latviešu Fonda padomē darbojos kopš 1982. gada. Patlaban esmu priekšsēža vietniece. Saskatot Latviešu Fonda lielo nozīmi latviskās izglītības un kultūras uzturēšanā, kā arī jaunradē, esmu pievērsusies Latviešu Fonda popularizēšanai, lai piesaistītu vairāk dalībnieku. Savācu ziņas par visiem projektiem, kurus Latviešu Fonds ir atbalstījis kopš tā dibināšanas 1971. gadā. Esmu sastādījusi manuskriptu brošūras izdošanai, ar ko informēt plašāku sabiedrību par to, kā Latviešu Fonds darbojas un ko tas ir jau paveicis savu mērķu sasniegšanai. Bija vērojams, ka sabiedrībā daudzi vēl nezina to, ka Latviešu Fonds ir jau spējis iespējami stiprināt trimdas latviešu kultūras pamatus, lai arī nākotnē darbotos latviešu izglītības un kultūras iestādījumi un būtu dzīva kultūras jaunrade, tā veicinot nacionālo pašapziņu.

JURIS CILNIS. -Dzimis 1935. g. 14. jūnijā Rīgā. Tēvs mācītājs Jānis Cilnis. Juris jau agrā bērnībā iesaistījies latviešu sabiedriskā darbā. Bijis Portlandes latv. jauniešu pulciņa priekšnieks, Oregonas latv. lut. draudzes valdes loceklis, Dienvidkalifornijas Latviešu biedrības priekšnieks, 1973.-75. g. ALA valdes vicepriekšsēdis, 7. Rietumu krasta dziesmu svētku ric. kom. pr. vietnieks. 1960. g. Oregonas universitātē ieguvis ārsta gradu. Strādā kā klīniskais profesors Dienvidkalifornijas universitātē un ir praktizējošs ārsts iekšējā slimībās. Darbojies vairākās profesionālās organizācijās. Precējies ar Dairu Cilni — diriģenti, Kursas direktisi un mūzikas ieviržu vadītāju 2x2 nometnēs.

Latviešu Fonda padomē ar mieru strādāt visu, kas nepieciešams, bet nevēlētos uzņemties darbu, kas tieši saistīts ar finansēm.

EDGARŠ KĀRLIS KIRŠS. Esmu dzimis 1956. g. 20. augustā Torontā, Kanādā. Mans tēvs ir inženieris, un māte strādā apdrošināšanas firmā. Uzaugu un izgāju pamatskolu Kanādā.

Domādams par militāru karjēru, es apmeklēju un beidzu militāru sagatavošanas skolu Amerikā (Howe Military School, Indiana) un iestājos Kanadas militārā augstskolā Kvebekā (College Militaire Royal de St. Jean). Pēc 2 1/2 gadiem pārgāju uz Torontā Universitāti, kur ieguvu B.A. gradu 1981. g. un M.A. gradu 1983. g. Eiropas vēsturē.

Pašlaik es strādāju Ontario valdības ekonomiskā nozarē (Fiscal Planning Policy Branch - Ministry of Treasury and Economics), kur nodarbojos ar provinces finansēm.

Nākotnē iegūšu Ph.D. gradu un kļūšu par vēstures profesoru.

1982. g. apprecējos ar Karīnu Ozoliņu no Milvokiem, un mums ir meitiņa Liene Aīde.

ERVĪNS PILMANIS. Dzīvo Ņūdžersijā, ASV. Maģistra grads būvzinātnē. Strādā savā profesijā kā konsultants. Izaudzinājis 2 dēlus, kuri apmeklē augstskolu. 3 gadus bijis Latviešu Fonda sekretārs. Pašreiz ir LF dalībnieku pārzinis un LF kasieris.

ANDREJS PLAKANS. Dzimis Rīgā 1940. g. 31. decembrī. Vēsturnieks, beidzis Franklina un Maršala kolledžu 1963. gadā. M.A. Harvardas universitātē 1964. g. Ph.D. Harvardas universitātē 1969. g. Disertācija: Tautas atmoda Latvijā 1850.-1900. g. No 1969. līdz 1975. g. instruktors un profesors Bostonas kolledžā, Franklina un Maršala kolledžā, Masačusetas universitātē. Kopš 1975. g. profesors Aiovas valsts universitātē. Fulbraita stipendiāts Somijā 1966.-67. g. Vairākkārtējs National Endowment for Humanities stipendiāts. Daudzu rakstu autors, galvenokārt par latviešu sabiedrisko struktūru 18. un 19. g. simtenī žurnālos *Journal of Modern History*, *Journal of Family History*, *Journal of Baltic Studies*. utt.

Sarakstījis nodaļu par Latviju Prinstonas universitātes apgādā 1981. g. publikācijā *Russification in the Baltic Provinces and Finland 1885-1914*, ed. by Edward Thaden. Piedalījies daudzās starptautiskās konferencēs, galvenokārt ar referātiem par Baltijas valstu vēsturi un demogrāfiju. Lasījis lekcijas latviešu skolās unursos. 1984. g. lektors vēstures ievirzē 2x2 nometnē Frekenhorstā, Vācijā, kas bij veltīta latviešu tautas atmodas laikiņmetam.

ULDIS M. KLAUSS. Esmu dzimis rīdzinieks. Pirmos trimdas gadus pavadīju Dienvidvācijā, kur nobeidzu vienīgo franču joslās latviešu ģimnaziju un biju aktīvs skautu kustībā, iegūstot Meža zīmi.

Amerikā ieguvi B.S. un M.S. gradus Kolumbijas Universitātē Ņujorkā un strādāju kā internacionālais "baņķieris", kas man ir devis iespēju apceļot visu pasauli.

Esmu Fraternitas Vanenica filistrs un sava laika seniors. Līdz "otram trimdas periodam" Vācijā (1978-1981) aktīvi darbojos Ņujorkas Latviešu Federālajā kredītsabiedrībā. Tagad vadu Ņujorkas Latviešu Organizāciju Padomi un esmu Patiesības Fonds kasieris.

JĀNIS APERĀNS. Dzīvo Ņujorkas tuvumā, Ņujorkas pavalstī. Maģistra grādi jurisprudencē (L.U.) un politiskās zinātnēs — starptautiskās attiecībās, koncentrējoties Krievijas problēmu studēšanā (Syracuse U.). Piedalījies jaunatnes un citu organizāciju darbā un kā delegāts studentu starptautiskās konferencēs. Bij. L.U. Studentu padomes prezidija loceklis un priekšsēdis. Sabiedrisko lietu ministrijas juriskonsulta pal. un Izglītības un kultūras departamenta juriskonsults, Latviešu centrālās padomes loceklis, Eslingenas latviešu nometnes vad. pal. un vadītājs, Sirakūzu latviešu biedrības dibinātājs, priekšnieks un goda biedrs un Pokipsijas un Ņujorkas apkārtnes latviešu biedrības dibinātājs un priekšnieks, tagad priekšn. vietnieks. General Builders Corp. vice prezidents. ALAs dibinātājs un mūža biedrs. LF tūkstošnieks un revīzijas komisijas loceklis.

Domāju, ka LF padomei, pēc tehnisko darbu atvieglošanas, būtu fonda darbība jāpadziļina idejiskā ziņā un jāmeklē jauni veidi fonda popularizēšanai un jaunu dalībnieku piesaistīšanai.

ARTURS GRAVA. Esmu dzimis 1924. gadā Liepājā. Vidusskolu beidzu Latvijā, studijas sāku pēc kara Vācijā un turpināju ASV, iegūstot 1962. gadā Western Reserve universitātē Ph.D. gradu organiskajā ķīmijā. Strādāju rūpniecībā, pētījumu un jaunu produktu izveidošanas darbā. Kopā ar sievu Ausmu, dzim. Kamoliņu, esam izaudzinājuši divus bērnus un vēl audzinām trešo.

Manas kvalifikācijas revidenta amatam? Techniski nekādas, ja neskaita mazliet pieredzes latviešu organizāciju darbā. Mans viedoklis ir, ka pamatīgai LF kases un grāmatu revīzijai ik pa 3 vai 4 gadiem un, vajadzības gadījumā uz pieprasījumu, ir pieaicināms profesionāls revidents (CPA). Tādas tiesības revīzijas komisijai ir paredzētas LF darbības noteikumos. Ikgadējās revīzijas var būt vispārīgas, bez iedziļināšanās detaļās. Papildus tām, revīzijas komisija var sekot arī padomes darba saskaņai ar darbības noteikumiem un pilnsapulču dotajām vadlīnijām, par novēroto dodot savu vērtējumu gada sapulcēs.

Esmu LF dalībnieks no dibināšanas dienas, darbojos revīzijas komisijā jau agrāk un veicis arī dažus speciālus uzdevumus. Attiecībā uz nākotnes darbību, atzīstu par vēlamu LF darbības paplašināšanu ārpus tiešajiem līdzekļu piešķiršanas uzdevumiem.

ĢIRTS KAUGARS. Latviešu Fonds padomē ar pārtraukumiem darbojos jau kopš fonda dibināšanas, pildīdams gan kasiera, gan padomes priekšsēža amatus. Pēdējā laikā pārzinājis nepabeigtos projektus, pirms tam vadījis fonda reklāmas daļu. Revīzijas komisijā darbojos 1979./80. gadā un 1984. gadā.

INĀRA VATVARE. Dzimusi 1954. gadā. Dzīvo Vilmingtonā, Delaverā. Latviskās gaitas sākusi Katskiļu bērnu nometnē (10 vasaras). Beigusi Gaņezera vasaras vidusskolu. Piedalījies trijās 2x2 nometnēs. Izpildījusi ALJAs sekretāres, archīvēres un revīzijas komisijas amatus un Filadelfijas Brīvo Latvju biedrības sekretāres amatu. Sastāv korporācijā Daugaviete, FBL biedrībā, ALA, ALJA un tautas deju kopā Dzirkstele. Strādā Vilmingtonas pilsētas pārvaldē kā advokāte.

Godājamie Latviešu Fonds dalībnieki!

Noslēgumam tuvojas Latviešu Fonds 1984. darbības gads un līdz ar to ir pienācis laiks balsot par šogad pieteiktajiem projektiem dažādu latviešu kultūras un audzināšanas pasākumu atbalstam. Pirms izpildiet balsošanas zīmi, lūdzu, rūpīgi izlasiet zemāk minētos balsošanas noteikumus un sekojošos projektu aprakstus. Salīdzinot ar citiem gadiem, pieteikto projektu skaits šogad ir stipri augstāks. Lai nerastos stāvoklis, kad lielāko uzmanību saņem tikai nedaudzī pirmie projektu pieteikumi, lūdzu ikvienu, pirms balsošanas, izlasīt un rūpīgi iepazīties ar visiem projektu aprakstiem.

Pavisam šogad piešķirumiem ir paredzēti \$ 40,000. No šīs summas atskaitāmi \$ 2,000.- *Mazputniņa* abonentu skaita, pacelšanas un finansiālās nostiprināšanās projektam. (Pēdējais maksājums trīs gadīgam projektam, kuŗu pieņēma 1982. gadā). Bez tam jāatskaita sēklas nauda \$ 8,000.-. Līdz šim sēklas naudā ir piešķirtas sekojošās summas: \$ 1,000.- (84 — 1 S) AABS Studentu komisijas darba attīstīšanai; \$ 4140.- (84 - 3 S) režisoram Andrim Kesterim, viņa pieteiktā projekta (skat. aprakstu) — filmas *Latvia: A Captive Nation* priekšdarbu ievadīšanai; un \$ 1,000.- (84 - 2 S) Jurim un Zuzei Sīiem (Vācijā) brošūras *Tautas atmodas laikmets* izdošanai, kuŗu kā mācības vielu lietos divreizdivi nometnē Eiropā.

Balssotie noteikumi par iesniegtajiem projektiem.

Katram balsttiesīgam dalībniekam nobalsošanā ir 20 punktu, kuŗus var izmantot šādi:

- Atsevišķam projektam var piešķirt ne vairāk kā 10 punktu.
- Mazākā vienība balsojot ir viens (1) punkts. Punkts nav dalāms.
- Kopsummā var piešķirt 20 punktu.
- Projektu skaits, kam punktus piešķir, nav ierobežots, tas atkarīgs no dalībnieku izvēles šo noteikumu robežās.

Balssotie rezultātus sakopojot, līdzekļus piešķirs individuālo projektu iegūtās punktu kopsummas secībā; no lielākā punktu skaita uz leju, kamēr būs izsmelti piešķirumiem atvēlētie līdzekļi. Lai saņemtu piešķirumu, projektam ir jāiegūst atbalsts no ne mazāk kā 25% no balsotāju skaita.

Balssstiesīgie. Visi LF dalībnieki ir balssstiesīgi, ja tie ir nokārtojuši savas saistības. Reizē ar balssotie materiālu sūtījumu Jūs saņemsit arī pārskatu par Jūsu dalībnieka maksājumiem.

Nebalssstiesīgie. Dalībnieki, kuŗiem patreiz nav balssstiesību un kas vēl maksājumus nav nokārtojuši, var piedalīties balssotā, ja tie ārējā aploksnē pievieno attiecīga lieluma čekus, lai nokārtotu savas saistības ar LF.

Balssotie kārtība. Izpildīto projektu, padomes un revīzijas komisijas locekļu kandidātu balssotie zīmi, lūdzu, ievietot mazākajā aploksnē, to aizīmēt un ielikt lielajā, revīzijas komisijas loceklim adresētajā aploksnē, uz kuŗas parakstīties un atzīmēt vārdu un adresi.

Termiņš. Balssotie vēstules izsūtāmas Ģirtam Kaugaram pēc iespējas ātri, ar tādu aprēķinu, lai tās saņemtu pirms 26. oktobra.

Rezultāti. Projektu nobalsošanas rezultātus paziņos šī gada NNN 27. oktobri Kalamazū.

Jūsu

Alvans S. Romie

Projektu pieteikumu lietvedis

1984. GADĀ IESNIEGTO PROJEKTU SARAKSTS

P = piešķirums; A = aizdevums

1.	Mālu ansambļa skaņu un krāsu filma <i>Kurbads</i>. Režisors Juris Rozītis (atbalsts filmas izgatavošanas izdevumu segšanai).	\$15,000	P	✓ 10
2.	<i>Jaunās Gaitas 150. numura vāka konkurss.</i> Redaktors Nikolajs Bulmanis (balvas vāka konkursam — vienreizējs honorāra piešķirums).	\$ 500	P	
3.	<i>Latviešu trimdas izdevumu bibliografija, 1971-1980.</i> Dr. Benjamiņš Jēgers (atbalsts ceturtā sējuma iespiešanas izdevumu segšanai)	\$ 4,000	P	✓
4.	<i>Latviskuma izpausmes kokā un mālā — tēlnieka meklējumi.</i> Zigfrids Sapietis (atbalsts pētījumiem, materiālu sagādei un izstādes sagatavošanai).	\$ 5,236	P	
5.	<i>Latviešu mūzikas grāmata vidusskolām.</i> Komponists-dirigents Imants Mežaraups (atbalsts grāmatas manuskripta sagatavošanai).	\$ 4,500	P	
6.	<i>Prezidents Kārlis Ulmanis, latviešu tautas apvienotājs.</i> Aleksis Kleinhofs (atbalsts grāmatas trešā sējuma iespiešanas izdevumu segšanai).	\$ 5,000	P	
7.	<i>Literāru darbu-romānu konkurss.</i> Jānis Aperāns (godalgas literāru darbu-romānu autoriem). Trīsgadīgs projekts — kopējā piešķiruma summa \$ 15,000.	\$ 5,000	P	
8.	<i>Laikraksta <i>Laiks</i> indeksēšana.</i> Bibliotēkare Rasma Ruģelis (atbalsts darbinieku atalgojumam un indeksēšanas izdevumu segšanai).	\$ 15,000	P	✓
9.	<i>Velte Latvijas Universitātei un Konservatorijai, 1919-1984.</i> Prof. Dr. Aleksis Dreimanis (atbalsts rakstu krājuma publicēšanas izdevumu segšanai).	\$ 1,000	A	
		\$ 1,000	P	
10.	<i>Struktūrālās un ekonomiskās pārmaiņas Latvijas lauksaimniecībā zem Padomju Savienības okupācijas.</i> Dr. agr. Juris Zuševics (atbalsts rakstu krājuma materiālu sakopošanas un manuskripta sagatavošanas izdevumu segšanai).	\$ 1,200	P	
11.	<i>Jauniešu izdevumā <i>Jaunos Zvanos</i> publicēto autoru apbalvošana.</i> Redaktors Eduards Avots (godalgas jauniem autoriem).	\$ 1,200	P	
12.	<i>Latvia: A Captive Nation</i> dokumentāra televīzijas filma. Režisors Andris Ķesteris (atbalsts filmas izgatavošanas izdevumu segšanai).	\$ 11,000	P	
13.	<i>Latviešu video audzināšanas programmu cikls.</i> Jānis Valdmāns (atbalsts izprogrammu izgatavošanas izdevumu segšanai).	Kan. \$ 5,000	P	
14.	<i>J. Riekstiņa LSC bibliotēkas mikrofilmu nodaļas izveidošana.</i> Dr. Ģirts Kaugars (atbalsts mikrofilmu iegādei). Trīsgadīgs projekts — kopējā piešķiruma summa \$ 9,000.	\$ 3,000	P	✓ 10
15.	<i>Mūzikas nometne latviešu jaunās audzes mūziķiem.</i> Mārtiņš Štauers (atbalsts nometnes izdevumu segšanai).	\$ 15,000	P	
16.	<i>Atmiņu dokumentācija par Baltijas Mazpulkiem.</i> Agronoms Ādolfs Eglītis (atbalsts brošēta izdevuma sagatavošanas un pavairošanas izdevumu segšanai).	\$ 1,000	P	
17.	<i>Zentas Mauriņas kopotie raksti.</i> Dr. Eduards Upenieks (atbalsts kopoto rakstu publicēšanas izdevumu segšanai).	\$ 10,000	A	
18.	<i>ALA vasaras vidusskolas — Kurša un Beverīna.</i> ALA Izglītības birojs, vadītāja Biruta Zommere (atbalsts dažādām skolu vajadzībām). Vairākgadīgs projekts — kopējā piešķiruma summa \$ 24,500, skat. sadalījumu projekta aprakstā.	\$ 9,500	P	

1. MĀLU ANSAMBLĀ SKAŅU UN KRĀSU FILMA *KURBADS* — Atbalsts filmas izgatavošanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJI: Režisors Juris Rozītis, Hagerstens alle 20 nb, S-126 55 Hagersten Sverige, un fotogrāfijas režisore Andra Lasmane.

JURĀ ROZIŠA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Nepilnas stundas garo filmu uzņems 16 mm formātā, ar sinchronizētu skaņu. Filmu iespēlēs latviski, ar latviešu aktiepiem un tehnisko personālu, bet paredzētas arī kopijas ar teksta tulkojuma uzrakstiem citās valodās. Personālu sastādīs galvenokārt no Zviedrijas latviešiem, bet vienu otru palīgu pieaicinās arī no citām Eiropas zemēm. Filmu ir paredzēts iespēlēt nākošā vasarā pēc piešķiruma saņemšanas.

Autora motivācija: Filmas māksla līdz šim trimdā ir atstāta novārtā. Ir uzņemtas dokumentāras filmas, bet nopietnu spēles filmu latviešiem trimdā nav. Tam ir trīs iemesli. Pirmkārt, filmas iespēlēšanai ir vajadzīgas tehniskās zināšanas un

pieredze. Otrkārt, filmas iespēlēšana ir ļoti dārga. Treškārt, pat ja pirmie divi šķēršļi tiktu pārvarēti, tad tomēr filmas iespēlēšanā jāiesaista un jāorganizē lielāka grupa cilvēku, kam ir pietiekami liela interese projektā, lai tam ziedotu daudz laika un enerģijas.

Patlaban Stokholmā ir lielāks skaits cilvēku, kam ir vajadzīga pieredze un interese dažādos laukos, kas saistīti ar filmas uzņemšanu. Stokholmas jauniešu sabiedrība nav liela, bet tā ir koncentrēta un ļoti aktīva, ar pieredzi kopīgā darbā lielākās grupās dažādu projektu realizēšanā. Mālu ansambļa pieredze šādā sadarbībā būs kodols filmas iespēlēšanas darbā.

Filma, neskatoties uz grūtībām tās pagatavošanā, ir ļoti piemērota un vērtīga mākslas forma tieši trimdas apstākļiem. Pirmkārt, filma ir mākslas veids, kas uzrunā jauniešus. Trimdas teātris pārāk bieži nespēj to darīt. Otrkārt, filmu var pagatavot vairākās kopijās un to izrādīt visos latviešu centros, visās trimdas zemēs, neskatoties uz skatītāju daudzumu. Tas ir mākslas veids, kas sasniegtu maksimālo publiku.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 15,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu. Filmas iespēšanas un izgatavošanas izdevumi zviedru kronās: filma, attīstīšana, rediģēšana, skaņa Kr 70,764.-; aparātūras īre Kr 7,720.-; dekorācijas, kostīmi un citi rekvizīti Kr 10,000.-; administrācijas izdevumi Kr 25,800.-. Izdevumu kopsumma Kr 114,284.- vai apm. \$ 15,250.-. Izstrūkumu plānots segt, pieprasot vietējo organizāciju pabalstus.

Piezīme: Tā kā LF piešķirums segtu simtprocentīgi gandrīz visus filmas iespēšanas un izgatavošanas izdevumus, tad Juris Rozītis ir piekritis LF rīcībā nodot vienu filmas kopiju, kā arī tiesības filmu izrādīt ASV un Kanādā.

ATSAUKSMES: Dzejnieks Gunars Saliņš: "Jura Rozīša scenārijs manuprāt risināts tīrās folkloristikās līnijās — tuvs pamatos mītam, kas ar dažām variācijām parādās prof. Šmita sakārtotajās teikās un pasākās. Kā tās tas paturējis pirmatnējo konkrētību, raitumu un reizē pirmatnējās simbolikas izmērus un spēku. Minimālists valodā atstāj milzu iespējas un uzdevumus vizuālā ziņā — kā jau tas filmā pieder. Tāpat liela loma visvisādiem skaņu efektiem, atkal galvenokārt pirmatnējiem, kas mītisko elementu var vēl jo padziļināt.

Beigas gandrīz *Uguns un nakts* garā, bet savā ziņā tomēr optimiskākas.

Domāju, ka pēc Turbadu un Rubesas versijām šī atgriešanās pie pirmavotiem nāk kā patīkams pārsteigums."

Režisore Dr. Baņuta Rubesa: "Juris Rozītis ir pirmklasīgs rakstnieks un režisors. Viņa dzīve un darbība liecina par neatlaidīgu iedziļināšanos latviešu gara pasaulē, vai tā būtu mūsu kultūras mantojums vai trimdas psihe. Ar pēdējo inscenējumu, *Raudupietī*, Rozītis pievērsās klasiķiem un strādāja ar dažādu paaudžu aktieriem.

Raudupietī skatoties, man uzkrīta režijas kinematogrāfiskais stils un tādejā priecājos, ka Rozītis ir izlēmis griezties konkrēti pie filmēšanas. Jau viņa scenārija pirmās uzmetums lasās labi — spilgts un daudzsoļošs, liekas — mākslas filma, kas valdzināš bērnus, kā arī vecākus."

Dagnija Šleiere, Daugavas apgāda vadītāja: "Rakstot scenāriju iecerētajai filmai *Kurbads*, Juris Rozītis ir licis lietā līdzšinējās studijas un darba pieredzi savā mākslinieciski individuālajā veidā. Pamatā ir liktas nedaudzās pasakas par ķēves dēlu Kurbadu, kas papildinātas ar elementiem no vairākām brīnumu pasakām. Šo pasaku motivus autors pārrādījis, ievietojot krāsainā, ikdienas dzīves detaļu un humora pilnā vidē un paredzot tautas mūzikas iezīmētu fonu. Kā tas redzams no scenārija pirmmeta un izrietējis no sarunām ar autoru, *Kurbads* iecerēts kā mākslas filma, domāta kā pieaugušiem, tā bērniem.

Juris Rozītis līdzšinējā darbā ir pierādījis lielu neatlaidību savu nodomu reālizācijā, neskatoties uz ļoti ierobežotiem līdzekļiem, tādejā man ir pārliecība, ka, saņemot nepieciešamo materiālo atbalstu, viņš spēs realizēt projektēto *Kurbadu* kā pirmo latviešu mākslas filmu trimdā."

Dzejnieks Juris Kronbergs: "Juris Rozītis ir pierādījis savas spējas uzņemties un novest līdz galam dažādu veidu visai sarežģītus projektus — kā to māksliniecisko, tā arī to organizatorisko pusi. Nav tādejā iemeslu šaubīties, ka viņš nevarētu arī realizēt iesniegto filmas projektu."

Tas, ka jaunieši trimdā paši iespēlētu filmu, būtu, manuprāt — ņemot vērā to, ka dzīvojam reti "filmiskā" laikmetā — ne tikai apsveicami un atbalstāmi, bet arī nepieciešami."

2. **JAUNĀS GAITAS 150. NUMURA VĀKA KONKURSS** — Balvas vāka meta konkursam, vienreizēja honorāra piešķirumam.

DARBA VEICĒJS: Nikolajs Bulmaņa, *Jaunās Gaitas* mākslas nodaļas vadītājs, 23 Markland Drive, Etobicoke, Ont. M9C 1M8, Canada.

NIKOLAJA BULMAŅA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: *Jaunā Gaita*, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, pirmo reizi iznāca 1955. g. rudenī. Tik garu, nepārtrauktu mūsu latviešu kultūras vēsturē, šķiet, nav pieredzējis neviens periodisks izdevums. Tas viss paveikts svešumā ar latviešu rakstnieku, dzejnieku, mākslinieku un publicistu nesamaksātu mīlestības darbu.

Lai stimulētu latviešu grafisko mākslu trimdā un kā pateicību latviešu māksliniekiem par žurnālam ziedotiem vāka metiem un mākslas darbu reprodukcijām, kas šos daudzus gadus bagātinājušas latviešu kultūras dzīvi svešumā, *Jaunā Gaita* izsludinās latviešu māksliniekiem sacensību žurnāla vāka metiem, sakarā ar *Jaunās Gaitas* 150. numura iznākšanu. Par mākslinieciski nozīmīgiem labākā iesniegumiem paredzētas divas godalgas — pirmā \$ 300.- un otrā \$ 200.-. Uzvarētājus izraudzīs no *Jaunās Gaitas* neatkarīga latviešu mākslas speciālistu žūrija.

Sacensība tiks izsludināta latviešu periodikā, aicinot piedalīties visus latviešu māksliniekus un iesūtīt vāku metus ar segvārdu neitrālas mākslas speciālistu žūrijas priekššedim/ei. Uzvarētāji tiks izsludināti latviešu periodikā.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 500.- kā neatmaksājamu piešķirumu.

ATSAUKSMES: Laimons Eglītis, mākslinieks, PBLA KF Tēlotājas mākslas nozares vadītājs: "Atbalstu entuziastiski Nikolaja Bulmaņa pieprasījumu piešķirt līdzekļus *Jaunās Gaitas* jubilejas izdevuma vāka grafikas konkursa balvai. Šāds pasākums būtu vērtīgs un labs rosmes radītājs latviešu grafikas mākslas laukā."

Eleonora Šturma, mākslas vēsturniece: *Jaunās Gaitas* vāka zīmējumu sacensības projektu atbalstu, jo naudas balvas latviešu grāmatu un žurnālu grafiskās apdares laukā varētu pamudināt jaunus latviešu māksliniekus pievērsties latviešu grāmatu un žurnālu daiļošanai.

Mums netrūkst labu jaunās paaudzes mākslinieku, bet ir jārod veidi, kā viņus iesaistīt latviešu kultūras pasākumos, lai rastos dabiska kontinuitāte, vecajai latviešu mākslinieku maiņai pakāpeniski aizēnot."

3. **LATVIEŠU TRIMDAS IZDEVUMU BIBLIOGRAFIJA, 1971-1980** — Atbalsts bibliografijas ceturrtā sējuma iespēšanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJS: Benjamiņš Jēgers, 1626 Sleepy Hollow Lane, DeKalb, Illinois, 60115.

BENJAMIŅA JĒGERA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Latviešu trimdas izdevumu bibliografijai līdz šim iznākuši jau trīs sējumi par laiku no 1940. līdz 1970. g. beigām. Bibliografija sīki apraksta 6370 izdevumus un tāpēc labāk nekā jebkuŗa cita trimdas publikācija liecina par mūsu kultūras sasniegumiem trimdas laikā. To kā ziņu avotu izmantojuši jo daudzi, piem., tā minēta kā viens no krietni informācijas avotiem *Latvju enciklopēdijai, 1962-1982*, 1. sējuma X lpp.

Bibliografijas ceturtais sējums apskata latviešu apgādu trimdā izdotās grāmatas un brošūras, periodiskus izdevumus, notis, kartes un nozīmīgāko sarīkojumu izdevumus (programmas un izstāžu katalogus), kas iznākuši laikā no 1971. g. 1. janvāra līdz 1980. g. 31. decembrim. Pielikumā apskatīti brīvās pasaules cittautu izdevumi, ja tie ir latviešu valodā vai ja tie ir latviešu autoru darbi svešvalodās un latvietis ir vienīgais autors vai viens no galvenajiem autoriem.

Daugavas apgāds viens bibliografijas 4. sējumu nespēj izdot, jo, kā zināms, tad grāmatu pircēju un līdz ar to bibliografijas pircēju skaits pēdējos gados strauji samazinājies.

Piezīmējams, ka Latviešu Fonds bibliografijas 1961.-1970. g. sējuma iespēšanu atbalstīja ar \$ 1000.-.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 4000.- kā neatmaksājamu piešķirumu, lai daļēji segtu bibliografijas 4. sējuma izdošanas izdevumus.

Paredzētie izdevumi:

Manuskripta tehniskā sagatavošana (pārakstīšana, sarakste)	\$ 1,000.-
Salikšana (28 iespiedloksnes = 448 lpp.)	5,500.-
Iespēšana 800 eksemplāros	7,00.-
Iesiešana	2,500.-
Izstrūkšana (iesaiņojums un pasts)	2,000.-
Kopā	\$ 18,000.-

ALA KF 1983. g. piešķirums iespēšanai \$ 1,000.-

ALA KF 1984. g. piešķirums sagatavošanai 1,000.-

Latviešu Fonda iespējama atbalsts 4,000.-

\$ 6,000.-

Izstrūkums \$ 12,000.-

Izstrūkumu mēģinās segt Daugavas apgāds, cerēdams pārdot apm. 450 eks. (augstākais) sākumā un ar gadiem varbūt 600 eks. Ja apgāds saņemtu LF atbalstu, tad viens eks. cena varētu būt ap \$ 30.-.

ATSAUKSMES: Kārlis Ozoliņš, Latviešu Institūta Kultūras vērtību krātuvju referents: "Visu vākšanas un sakopošanas darbu ja gadiem Dr. Jēgers ar palīgiem ir veļtījis bez atbildības kā dāvanu mūsu tautai. Tas ir liels mīlestības darbs, bet būs vajadzīga liela LF palīdzība, lai šis sējums varētu tikt izdots.

Bibliografijas nekad nav populāras parastā grāmatu tirgū, bet kā iespieddarbs tās prasa lielu rūpību salikšanā un augstu kvalitāti iespēšanā. Šī iemesla dēļ izdevumi ir lieli un sējumu cenas augstas.

Bibliografijas turpināšana ir nepieciešama, lai apmierinātu mūsu tagadējo bibliotēku un lasītāju informācijas vajadzības, bet nākotnes pētnieki un publicisti mums nekad nepiedos, ja mēs mūsu bibliografiju izdošanu nebūsim turpinājuši.

Izdotie sējumi ir guvuši daudz lielsku recenziju, un zinātnieki, literāti un bibliotēkas nevar iedomāties, kā būtu iespējams iztikt bez Jēgera bibliografijas!"

Leons Rumaks, grāmatnieks: "Latviešu trimdas izdevumu bibliografija ir liels un nepieciešams darbs ne tikai grāmatniekiem, latviešu un cittautu bibliotēkām (jo tur ir ievads un paskaidrojumi arī angļu valodā), bet tas ir neatsverams kā rokas grāmata ikvienam, kas darbojas vai interesējas par Latviju un latviešiem, sevišķi zinātniekiem."

Bez augstāk minētā, saņemtas vēl foto kopijas no divpadsmit dažādu autoru ļoti labvēlīgā atsauksmēm (par izdotiem sējumiem), kas publicētas latviešu trimdas periodikā, kā arī Baltijas studiju un citu svešvalodu izdevumos.

4. **LATVISKUMA IZPAUSME KOKĀ UN MĀLĀ** — tēlnieka meklējumi. Atbalsts pētījumiem, materiālu sagādei un izstādes sagatavošanai.

DARBA VEICĒJS: Zigfrīds Sapietis, tēlnieks un keramiķis, Rīga Studio Cottages, Newbattle EH22 3LH, Scotland.

ZIGFRIDA SAPIEŠA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Mani interesē seno latviešu pirmindustriālizācijas laika darinājumi kokā un mālā; arī mūsu attiecības ar kaimiņiem un savstarpējā iepazīšanās. Savu pētījumu apcerējumu gribu publicēt, jo bibliotēkās nevar neko par latviešu mākslu atrast. Tai pašā laikā gribu gatavot mākslas, daiļamatniecības darbus savā darbnīcā, parādot rakstītā teoriju radošā praksē.

Gribu iedziļināties tai vienkāršībā, formas pilnībā un lietderībā, ko rāda senā klētiņa ar jumta pārkarī, āžiem un saules stabiem. Kokles, šķirstiņi, piestas, sprēslīcas, ozola galdiņu durvis var būt iedvesmes avots.

Pacelt Latgales māla zirdziņu skulptūras apmērā un līmeni. Nepārstādīt skulptūru rakstus no krāšņā tautas tērpa un pelnu trauku vai tautisko šķīvi, bet iemācīties ornamentu, kā mācījāties kompozīciju, anatomiju, perspektīvu, tikai pēc tam sākt rakstu pielietot ar gaumi un smalkjūtību.

Autora motivācija: Projekts iecerēts, lai parādītu kā latviešiem, tā svešlatviešiem, ka mums kokā un mālā ir sava seja, tāpat kā tas ir somiem un dāņiem; ka arī mēs no senatnes varam mācīties un kaut ko radīt.

Projektu paredzēts veikt trīs gados. Pirmā, ceļošana pa Somiju un Zviedriju, materiālu sagāde no Latvijas, apcerējuma rakstīšana, zīmējumu un krāsainu slīdīšu izgatavošana. Otrā, metu sagatavošana, materiālu sagāde un keramikas darbs darbnīcā. Trešā, koka tēlniecība, daiļamatniecība darbnīcā un izstāde.

Savu apcerējumu — kultūrvēsturisku ziņu, formas un rotājumu zinību un tehnoloģisko datu kopojumu, gribu sniegt vienkāršu, bet pietiekami dziļu, lai tas var noderēt kā iesācējam, tā "post graduate" studentam. Apcerējums būs gatavs trīs mēnešu laikā pēc izstādes. No paredzētiem 25 eks., desmit tiks nodoti ārzemju bibliotēkām un desmit latviešu mākslas-daiļamatniecības centriem par brīvu.

Izstāde galvenokārt domāta rādīšanai un demonstrēšanai. Tās orientācija nav komerciāla. Izstādes laikā tiks noturēti priekšlasījumi un rādītas slīdītes par latviešu mākslu un daiļamatniecību.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 5236.- kā neatmaksājamu piešķirumu. Paredzētie izdevumi: Ceļošana \$ 1680.-, apcerējuma iespiešana \$ 350.-, filmas \$ 56.-, māls un dedzināšana \$ 250.-, koka materiāli \$ 1500.-, izstādes organizēšana, telpas un plakāti \$ 1400.-. Izstādes paredzētie ienākumi: \$ 420.- līdz \$ 560.-.

ATSAUKSMES: Architektis Roberts Legzdīņš, PBLA KF p.v. Eiropā: "Kalpošana mākslai Z. Sapietim ir dzīves mērķis. Par to arī liecina viņa padarītais darbs. Izmēģinājies daudzās disciplīnās, materiālos un tehnikā, mākslinieks pēdējā laikā pievērsies galvenokārt kokam — monumentālskulptūrai. Viņa iecerētā koka tēlniecības darbu pētīšana būs sevišķi vērtīga piedeva latviešu mākslai un kultūrai vispār."

Gleznotājs Juris Soikāns, PBLA Tēlotājas mākslas nodaļas referents Eiropā: "Tēlnieks Z. Sapietis pieder pie tiem latviešu māksliniekiem trimdā, kuŗu mākslas izpaušme balstās vienīgi uz latviskās identitātes būtiskuma izpēti. Viņa darbos vērojama nepārtraukta kontinuitāte apstrādājamā materiāla un formas loģiskās savstarpējās sakarības meklēšanā latviskās gara pasaules izjūtas iekrāsojumā."

Sapieša darbos tas dokumentējas uz pamatīga zinātnisku un ilggadīgu pētniecības rezultāta pamatā iegūtam atziņām motivētā un nemaldīgas intuícijas izsmalcinātā gaumē latviskās pasaules redzējuma vēstījumā.

Viņa līdzšinējais darbs ir arī drošākā garantija tam, ka saņemto piešķirumu Z. Sapietis visu bez atlikuma ieguldīs tikai darbam, kas viņu visefektīvākā veidā tuvinās uzstādītam mērķim — arī trimdā radīt laikmetam atbilstošu, modernu, bet galvenais — iespējami latvisku latviešu mākslu."

Redaktors Jānis Andrups: "Tēlniecībā Sapieša darbus raksturo perfekta materiāla īpašību izpratne un darba idejas saskaņošana ar materiālu. Pēdējos gados tēlnieks bieži pievērsies kokam un lietojis to liela formāta darbiem — cilvēku figūrām visā augumā, lielām koka plāksnēm, baznīcas kancelei. Šajos darbos viņš koku neizraibina ar ornamentu, bet veido īsti tēlnieciskas trīsdimensiju formas, tiekdamies uz monumentālītāti."

Zigfrīda Sapieša iecere veidot latviešu etnografiskos elementus tēlniecības darbos arī virzās ne tik daudz uz ornamentu, kā uz trīsdimensionālām formām, izmantojot zemnieku sētas priekšmetu un celtnu detaļu paraugus. Dažu gadu darbs šajā tematikā un Eiropas ziemeļzemju muzeja apmeklēšana dotu māksliniekam iespēju atrisināt šīs formas problēmas, kas viņu intensīvi nodarbina. Līdzekļu ieguldījums šī projekta atbalstam līdz ar to būtu nozīmīgs pakalpojums tiklab latviešu tēlniecībai, kā etnografijai."

5. **LATVIEŠU MŪZIKAS GRĀMATA VIDUSSKOLĀM** — Atbalsts grāmatas manuskripta sagatavošanai.

DARBA VEICĒJS: Imants Mežaraups, 607 South 42nd Street, Philadelphia, PA 19104.

IMANTA MEŽARAUPA SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Esmu iecerējis sagatavot Latvju mūzikas grāmatu, kuŗa būtu lietojama kā mācībuviela vidusskolās. Šī grāmata būtu sastādīta divās daļās: I. Latvju mūzikas vēsture, un II. Dziesmu krājums jauniešu korjiem un ansambļiem.

Grāmatas pirmā daļa aprakstītu folkloru (tautasdziesmas) un tās attīstību, nozīmi un īpašības; latviešu komponistus, viņu dzīves un skaņdarbu ietekmi latvju kultūras attīstībā; latvju mūzikas attīstību starptautiskajā plāksnē, un kā citas tautas, politiskie apstākļi un citi vēstures faktori to iespaidojuši; kā latvju mūzika turpina attīstīties gan trimdā, gan okupētajā Latvijā, un kāda tās nākotne.

Grāmatas otrā daļā atrastos antoloģijā no dažādu komponistu dziesmu apdarēm, kā arī krājums ar jaunām paškomponētām apdarēm. Dziesmas būtu piemērotas jauniešu korjiem un ansambļiem (ieskaitot kokles un citus instrumentus).

Autora motivācija: Šādas grāmatas vajadzību esmu piedzīvojis jau vairākus gadus, strādājot par mūzikas skolotāju vasaras vidusskolā un divreizdivi nometnē. Esmu sakrājis un lietojis dažādu mācībuvielu no daudziem avotiem, bet esmu saņēmis ziņas, ka tāda viela nav daudziem pieejama, jo nav sakopota. Ir bijuši daudzi gadījumi, kad skolās ir mācījuši spējīgi mūzikas skolotāji, bet sakarīgi, vispārīgi un praktiskai mācībuvielai pietrūkstot, mūzikas kursiem nav bijušas redzamas sekmes, kaut arī ALA izglītības birojs paredz (bez skaidras definīcijas) mūzikas mācību vidusskolās. Domāju, ka šāda grāmata būtu vērtīga, konspektīva un praktiska gan klasēs, gan arī mūzicēšanai sarīkojumos un koncertos. Mūsu jauniešu zināšanas par mūsu tautas kultūru varētu stingri uzlaboties.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 4,500.- kā neatmaksājamu piešķirumu. Izdevumi: Grāmatas pirmās daļas materiālu sakopojumam, pārrakstīšanai, zīmējumiem un diagrammām \$ 2,400.-; otrai daļai — honorāri pasūtījumiem no citiem komponistiem \$ 500.-, paškomponēto dziesmu apdarēm, pārrakstīšanai un nošu sakārtošanai \$ 600.-, ceļa izdevumiem (apmeklējot bibliotēkas, intervējot mūziķus un vēsturniekus, konsultējot valodniekus teksta rediģēšanai) \$ 800.- un administratīviem izdevumiem (tālsarunām, pastam, papīram) \$ 200.-. Kopā \$ 4,500.-.

Piezīme: Grāmatas izdošanu autors ir iecerējis kārtot ar citu organizāciju, piem., ALA Izglītības biroja atbalstu.

ATSAUKSMES: Māc. Māris Ķirsons: "Vajadzība pēc grāmatas mūzikas mācīšanai vidusskolās ir neapšaubāma. To es nesaku kā lietpratējs, bet tāpēc, ka to man ir teikuši tie, kuŗi to māca vasarās un ziemā. Šai deklarācijai parasti seko ilgu izteikšana, "kad mums būtu tie Imanta materiāli..." Imants šos materiālus ir lietojis Beverīnā 2x2, un tie jau jauno skolotāju rindās ir slaveni. Ko es esmu novērojis sakarā ar šo materiālu lietošanu ir, ka bērni seko uzmanīgāk nekā tas parasti notiek citās klasēs un ka bērni priecājas, ja saprot, ka tas, kas ir latvisks, iederas lielākās vēstures ainavā. Es domāju, ka to bērnu uzmanību nevar "pierakstīt" tikai tam, ka Imants ir jauns un spējīgs, bet tam, ka latviskais vairs neeksistē līdzšinējā vājumā."

Arturs Vatvars, Beverīnas vasaras vidusskolas direktors: "Imanta Mežaraupa projekts ir ļoti apspieciams, jo latviešu skolām pašreiz nav šādas mācību grāmatas, un Imants Mežaraups, jauns mūziķis un komponists ar profesionālu izglītību ir augsti kvalificēts tās sarakstīšanai."

Lūdzam Latviešu Fondu atbalstīt Imanta Mežaraupa iesniegto projektu, jo šīs jaunās mācību grāmatas izdošana palīdzēs ne tikai Beverīnas darbā, bet to varēs lietot visās latviešu skolās un nometnēs un vispār jaunatnes latviskajai audzināšanai."

Komponists Imants Sakss: "Latviešu mūzikas mācības grāmatas trūkums jo sāpīgi izjūtam trimdas skolās. Lai cik interesantas arī būtu lekcijveida mācības latviešu mūzikas vēsturē, skolniekiem tomēr ātri pagaist iemācītais, ja nav zināma pieturas punkta, t.i. grāmatas ar attiecīgiem konspektīviem faktiem, vadlīnijām, norādēm, arī, vēlams, fotografijām. Tāpat katra latviešu skola cīnās ar dziesmu trūkumiem, it sevišķi ģimnazijās."

Mežaraupa paziņu jau desmit gadus, tāpat šajā laikā esmu vērojis viņu 2x2 nometņu mūzikas loka vadībā un darbā. Te viņš parādīja nevien ievērojamas zināšanas, bet arī nopietnu erudīciju un nenoliedzamas vadīšanas, darba un spriešanas spējas. Personīgi domāju, ka Mežaraups ir īstā persona šajam darbam. Arī viņa radošais darbs latviešu mūzikas jaunradē gūst arvien lielāku ievērību, jo tas balstās nevien labas skolas tradīcijās un formās, bet arī latviskās izjūtas un folkloriskās apziņas gaisotnē.

No visas sirds ieteicu atbalstīt Imantu Mežaraupu un viņa nodomus jaunās, trimdā tik nepieciešamās, grāmatas veidošanā."

Biruta Zommere, ALA Izglītības biroja vadītāja: "Materiāli latviešu mūzikas mācīšanai mūsu skolās ir ļoti nepieciešami. No ALA Izglītības biroja pārbaudījumu atbildētājiem jautājumiem redzam, ka zināšanas šai nozarē ir ļoti ierobežotas un nepilnīgas. Tas lielāko daļu ir tāpēc, ka līdz šim nav bijuši nekādi materiāli, no kā skolotājiem mācīt. ALA Izglītības birojs un Apgāds arī centīsies atbalstīt šī tik ļoti nepieciešamā projekta īstenošanu."

6. **PREZIDENTS KĀRLIS ULMANIS, LATVIEŠU TAUTAS APVIE-
TĀJS** — Atbalsts grāmatas trešā sējuma iespēšanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJI: Fraternitas Rusticana studentu organizācija, seniors Aleksis Kleinhofs, RD 5, Box 137-A, Quakertown, PA 18951.

A. KLEINHOFAS SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Grāmatas autors ir agronoms Jānis Daģis. Grāmatas pirmais sējums iznāca 1975. gadā, otrs — 1981. gadā. Pēcējā, trešajā, sējumā aprakstīts laikmets Latvijas neatkarības laika vēsturē no 1938. g. līdz neatkarības zaudēšanai 1940. g. 17. jūnijā. Visi trīs sējumi kopā aptver laiku no 1934. g. 15. maija ar īsu priekšvēstures notikumu aprakstu un sniedz tagad jau turpat 50 aizgājušo gadu vēsturiskos notikumus ar pilnīgām un nesaisinātām prezidenta K. Ulmaņa teiktajām runām, kā tās savā laikā bija ievietotas Latvijas valdības oficiozā *Valdības Vēstnesī*. Grāmatā bagātīgi laikmeta raksturotāji komentāri, bez kuriem notikumi bieži nemaz nav izprotami. Šajos trīs sējumos būs ievietotas visas prezidenta teiktās runas, tādā kārtā padarot šīs grāmatas par laikmeta vēstures avotu. Trešajā sējumā būs arī visas vajadzīgās norādes uz *Valdības Vēstnesi*, kur runas atrodamas. Pievienoti arī daudzi svarīgākie likumi, kā tie parādījās *Valdības Vēstnesī* vai arī Likumu un ministru kabineta noteikumu krājumos.

Autora motivācija: Izdevums nepieciešams, lai pasargātu un bojā ejas neatkarīgās Latvijas zināma laikmeta vēsturiskos notikumus un dotu tagadējai jaunajai paaudzei iespēju smelties idejas un sajūsmu par savas tēvzemes mīlestību, kā tas ir izpaudies Kārļa Ulmaņa aicinājumos un runās. Arī, lai izvērtētu laikmeta vēsturiskos notikumus, kas dziļi iespaidoja latviešu tautas dzīvi šajā laika posmā.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 5,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu, lai daļēji segtu grāmatas 3. sējuma izdošanas izdevumus.

Paredzētie izdevumi: Grāmatas iespēšana (740 lpp.) 600 eks. \$ 16,280.-, iespēšana \$ 1,800.-, izsūtīšana \$ 600.-. Kopā \$ 18,680.-.

Paredzētie ienākumi: 200 grāmatas par pilnu cenu (\$ 25.- gabalā) \$ 5,000.-, 320 grāmatas par pazeminātu cenu (caur grāmatu galdiem) \$ 6,000.-, ziedojumi no Fraternitas Rusticana organizācijas locekļiem \$ 1,000.-. Kopā \$ 12,000.-. Izstrādājumu paredzēts segt ar LF atbalstu un citiem ziedojumiem, vai paceļot grāmatas cenu. Sējumu iespiedīs A. Augstuma spīestuve Linkolnā.

ATSAUKSMES: Dr. med. Jānis Liepiņš: "Silti ieteicu atbalstīt Fraternitas Rusticana projektu, Jāņa Daģa grāmatas trešās daļas izdošanu. Šis darbs, kuŗš ilustrē labāk kā nekas cits, vienu no gaišākiem posmiem Latvijas un latviešu tautas vēsturē, ir vērts, lai to drīzumā pabeigtu. Citādi tas viegli varētu palikt nepabeigts."

Dr. Ģirts Kaugars: "Trešais sējums, tāpat kā pirmie divi, droši vien būs labs dokumentu krājums. Trešais var būt interesantāks, jo ietvers Latvijas brīvvalsts kritiskā pēdējo posmu.

Visai utopiski būtu cerēt, ka šos sējumus lasīs citi nekā vēstures pētnieki. Nopietniem vēstures pētniekiem, protams, ar runām un dažiem likumiem no *IV* vien nepietiks, jo viņiem būs vajadzīgi arī diskusiju atreferējumi un balsošanas rezultāti. Tāpēc labi, ka 3. sējumā būs norādīts uz pirmavotiem.

Šis piemineklis K. Ulmanim katrā ziņā ir daudz nozīmīgāks un piemērotāks nekā piemineklis kapšētas, kas dažkārt ir daudz dārgāki."

Vēstures profesors Aleksandrs Berķis: "Nevienu valstsvīru, laikmetu vai vēsturiskos notikumus nevar kaut cik apmierinoši novērtēt, ja trūkst vai vismaz ir grūti pieejami pirmavoti vai dokumenti. Agronoma Daģa darbs sniedz nevien Ulmaņa runas no 1934. gada līdz Latvijas neatkarības beigām, bet arī visu svarīgāko pieņemto likumu tekstus, atskaitot viņa 1937. gada Civillikumu, jo tā apmērs ir tāds, ka to nekādi nevar ietilpināt trīs sējumos.

Daģa trešais sējums ir vēl svarīgāks nekā abi pirmie, jo tas sniedz Ulmaņa runas abu pēdējo prezidenta administrācijas gados, kad vēsturiskie pasaules notikumi virzījās tādā gaitā, kas padarīja Latvijas neatkarības bojā iešanu nenovēršamu.

Tā kā latvieši trimdā sekmīgi darbojas, lielā mērā pateicoties tam garīgajam mantojumam, ko esam līdzī paņēmuši no Latvijas, pateicība un audzinātais raksturs prasa, lai latviešu sabiedrība atbalstītu agronoma Daģa centienus, izdot arī prezidenta Ulmaņa runu un viņa laikā pieņemto likumu trešo sējumu."

7. **LITERĀRU DARBU-ROMĀNU KONKURSS** — Godalgas literāru darbu-romānu autoriem.

DARBA VEICĒJS: Jānis Aperāns, Hudson View Manor, RT 9D, RD1, Wappingers Falls, New York 12590.

JĀNA APERĀNAS SNIEGTAIS PROJEKTA APRAKSTS: Latviešu Fonds izsludina konkursu ar divām godalgām, pirmo \$ 10,000.- un otru \$ 5,000.- apmērā par literāriem darbiem-romāniem, kas attēlotu latviešu tautas likteni pēdējo 45-50 gadu tēcējumā. Literāriem darbiem jābūt rakstītiem latviešu valodā. Darbiem jāatbilst oriģināldarba prasībām, to nevar būt publicēti pirms to iesniegšanas, darbi-
bai jārisinās uz vēsturiska fona, un tajos apskatītajiem notikumiem iespējami tuvu jāatbilst vēsturiskiem faktiem. Darbu saturiem un to apdarei jābūt tādiem, lai tie kā literāri darbu varētu interesēt ne tikai latviešus, bet arī plašu svešvalodnieku sabiedrību šo darbu svešvalodu tulkojumus. Darbu autori nevar būt lietpratēju komisijas, fonda padomes vai fonda revīzijas komisijas locekļi.

4
Darbu izvērtēšanai un priekšlikumu sagatavošanai godalgu piešķiršanai LF padome ieceļ lietpratēju komisiju piecu personu sastāvā: divus rakstniekus, vienu literatūras kritiķi, vienu redaktoru un vienu vēsturnieku. Godalgoto darbu autori patur visas autora tiesības. Visus iesniegtos darbus, pēc autoru pieprasījuma, nosūta viņiem atpakaļ.

Šāds monumentāls literārs darbs ievērojami stiprinātu latviešu pašcieņu un tulkojumus svešās valodās, vai, vēl labāk, filmā (līdzīgi Dr. Živago, Exodus, Holocaust u.c.) palīdzētu noskatot pasaules sabiedrisko domu mūsu tautas brīvības centieni labā.

SAIMNIECĪBA: Godalgām no LF līdzekļiem prasa \$ 15,000.-. Līdzekļus fonds uzkrātu trijos gados ar ikgadēju \$ 5,000.- ieskaitīšanu speciālā kontā no projektu atbalstīšanai paredzētām summām.

ATSAUKSMES: Rakstnieks Nikolajs Kalniņš: "Iepazinies ar Jāņa Aperāna literārā konkursa projektu un noteikumiem, atzīstu, ka tas ir rūpīgi apsvērts; no savas puses varu tikai vēlēties, kaut šis projekts rastu atbalstu LF galīgajā izlemšanā. Pēc sacensības izsludināšanas presē tālākais tad nu būtu nodots autoru ziņā, un jāvēlās, lai atsaucība būtu dzīva un darbi tādi, kas nestu bagātīgus augļus šim svētīgajam un nopietnajam ierosinājumam."

Rakstnieks-redaktors un kritiķis Jānis Kadilis: "Jāņa Aperāna projektu par literāro darbu, romānu, konkursu līdz ar pievienotajiem paskaidrojumiem izlasīju un atzīstu par lietderīgu. Projekta ideju apsvēicu un ieteicu īstenošanai."

Rakstnieks Gunars Saliņš: "Paldies Jānim Aperānam par literāru darbu-romānu konkursa projektu. Man tas visos pamatos rādās atbalstāms. Tā kā autori, kas šādos darbus varētu sarakstīt, mums iet tikai mazumā, tad atliek vienīgi vēlēties, kaut projektu apstiprinātu un izsludinātu, cik drīz vien iespējams."

Rakstnieks Arturs Voitkus: "Esmu pilnīgi vienis prātis ar visu projektu kā tādu un ļoti to atbalstu. Domāju, ka tas mudinās latviešu autorus radīt darbus, kam varētu būt paliekama nozīme ne tikai latviešu literatūras bagātināšanā, bet kas — tulkojot — iepazīstinātu ar mūsu tautas likteni arī cittautu lasītājus. Šādā veidā tiem var būt neaizstājama vērtība mūsu tautas labākas nākotnes izcīnīšanas gaitā. Ceru, ka projektam būs vajadzīgā atsaucība un to iedzīvinās jo drīzi."

8. **LAIKKRAKSTA LAIKS INDEKSEŠANA** — Atbalsts darbinieku atalgojuma un indeksēšanas izdevumu segšanai.

DARBA VEICĒJI: Rasma Ruģelis, 98 Highland Park Blvd., Thornhill, Ontario L3T 1B7, Canada, un Linda Lazda.

PROJEKTA APRAKSTS: Kanadas Latviešu Centra Toronto bibliotēkā ir samērā plašs periodikas krājums, kas sastādās no aiztecējušo gadu, kā arī patreizējiem izdevumiem. Šo materiālu vēstures faktu bagātība ir grūti izmantojama, jo nav piemērotu pieturas punktu attiecīgo materiālu atrašanai neskaitāmo lapaspusju slēpās.

Projektētā paredzētā indeksēšana attiecas tikai uz Ņujorkā izdoto *Laika* komplektu, sākot ar pirmo, 1949. gada 8. novembra, numuru. Indeksēšana ir paredzēta pēc priekšmetu apraksta — tematikas, vai/un pēc autora. Indeksēs latviešu sabiedrībā svarīgus notikumus, kā arī rakstus, kas iztirzā latviešu dzīvi, piem., nacionālās organizācijas, skolas, jaunatnes organizācijas, reliģiju, literatūru, kritiskas atsaucsmes. Netiks indeksētas ārzemju ziņas, sīki notikumi, apraksti par jubilejām, skolu beigšanām. Personīgie apraksti tiks indeksēti tikai tad, ja tie attieksies uz sabiedrībā ievērojamām personām, kā sūtņiem, archibīskapiem u.c.

Indeksēšanai tiks lietota kartīšu sistēma, līdzīga priekšmetu aprakstu grāmatu katalogam. Šīs kartītes vēlāk varēs izmantot kā izejas materiālu, pārejot uz skaitļotāju sistēmu. Klasificētā informācija būs pieejama ne tikai Toronto Centra bibliotēkas lietotājiem, bet arī citām bibliotēkām. Projektu paredz veikt divu gadu laikā.

SAIMNIECĪBA: No LF prasa \$ 15,000.- kā neatmaksājamu piešķirumu. Paredzētie izdevumi: darbinieku atalgojums \$ 14,500.-, tehniskie materiāli \$ 500.-. Kopā \$ 15,000.-.

ATSAUKSMES: Benjamiņš Jēgers, Latviešu trimdas izdevumu bibliogrāfijas redaktors: "Nav šaubu, ka tāds indekss būtu gaužām noderīgs. Bet domāju, ka tas netikai veidojams kartīšu veidā un tad iebrojams skaitļotājā, bet arī laižams klajā, lai savāktās ziņas būtu piesniedzamas visiem.

Cik zinu, tad līdzīgi lokāli indeksi jau pastāv. Gan nezinu, cik tie pilnīgi. Tāpēc būtu jānoskaidro, kas no *Laika* jau indeksēts, un jāpārdomā, par cik jau indeksētās ziņas varētu likt ierosinātā darba pamatā.

Vēlams jau būtu, ka gatavojamais indekss aptvertu ne tikai *Laiku*, bet arī citus izdevumus. Bet tas jau līdzekļu un darbinieku trūkuma dēļ nevai būs iespējams. Domāju, ka ierosinājums ir pelnījis LF atbalstu, un ceru, ka indekss parādīsies arī iespēstā veidā."

Helmārs Rudzītis, *Laika* izdevējs: "Rakstu indeksēšana būtu apsveicams darbs."